

Filosofia del Llenguatge I

Russell i Kripke

Primavera, 2022-2023

Evelyn de Morgan, (fragment de) *Phosphorus and Hesperus* (1881)

Aquests apunts poden contenir imprecisions.
No són substitut d'anar a classe, ni pretenen suplir la docència.

Són uns apunts parcials.

Teoria de les descripcions de Russell

Professor: Josep Macià Fàbrega (josep.macia@ub.edu)

3.1. El primer Russell

La seva primera teoria semàntica s'exposa a *Els principis de les matemàtiques* (1903).

3.1.1. Les proposicions

El primer Russell **defineix** les proposicions:

Proposicions	Pensaments expressats per enunciat.		
	Semànticament	Epistemològicament	Essencialment la mateixa caracterització.
	Allò que expressem en proferir un enunciat.	L'objecte de les actituds proposicionals.	
	<i>Un determinat contingut cert o fals.</i>	<i>Continguts mentals.</i>	

Taula 1. Definició de les proposicions segons el primer Russell

Estan **compostes** per:

Constituents	<i>Sentits</i> (segons Frege) ¹
--------------	--

Taula 2. Constituents de les proposicions segons el primer Russell

Les següents tres proposicions tenen **constituents diferents**:

1. *Venus* és un cos il·luminat pel Sol.
2. *Hèesper* és un cos il·luminat pel Sol.
3. *L'estel del vespre* és un cos il·luminat pel Sol.

Tot i expressar la **mateixa entitat**.

3.1.2. Principi de la Transparència Estructural del Llenguatge

Hi ha un estricte *isomorfisme* entre les **estructures** de:

Els <i>enunciat</i> s	Les <i>proposicions</i> que expressen
-----------------------	---------------------------------------

Taula 3. Estructures isomòrfiques segons el primer Russell

3.1.3. Teoria del significat

¹ Què cony era el sentit segons Frege? Consultar apunts.

No té el caràcter dual de la teoria de Frege.

Significat	Denotació
Component que aporta a la proposició expressada per cada enunciat al que pertany.	Valor semàntic addicional.
	Algunes expressions en tenen, en virtut del seu significat.

Taula 4. Significat i denotació segons el primer Russell

Hi ha dos tipus d'expressions que denoten:

Noms propis	Expressió denotativa	
	<i>Determinant (Det) + Expressió predicativa (F)</i>	
El seu significat s'esgota en la seva denotació .	Significat	Denotació
	Concepte denotatiu determinat composicionalment pel significat de les expressions que componen l'expressió denotativa.	Combinació d'objectes.

Taula 5. Expressions que denoten segons el primer Russell

El significat d'un predicat és una **funció proposicional**.

Objectes combinats	<i>Satisfan la funció proposicional expressada pel predicat.</i>			
	Combinació	<i>Depèn del determinant.</i>		
		Conjuntiva	Disjuntiva	...

Taula 6. Objectes combinats segons el primer Russell

Les **expressions definides** són expressions denotatives: la denotació de *el F* és l'únic objecte que és F.

3.1.4. Proposicions singulars

Seguint des dels **noms propis**, observem la proposició:

El Mont Blanc té més de 4000 metres d'altura.

On *el propi Mont Blanc* n'és un **constituent**.

Interpretats així, enunciats com aquest expressen **proposicions singulars**.

En conseqüència de la teoria del primer Russell, hi ha enunciats que **no tenen valor de veritat ni significat**. Provocant, a més, que expressions que els utilitzin siguin **falses**:

Jo crec que...	... <i>Superman pot volar</i> .
----------------	---------------------------------

	... <i>Superman és més alt que Joe Biden.</i>
	... <i>Superman existeix.</i>
	... <i>Superman no existeix.</i>
	Enunciats sense valor de veritat ni significat
Enunciats falsos	

Taula 7. Conseqüències de la teoria del primer Russell

Si dos enunciats tenen un **valor cognoscitiu diferent**, les expressions que els utilitzin podran **diferir de valor de veritat**:

Jo crec que...	... <i>l'actor que interpreta en Troy a Community és el creador d'Atlanta.</i>
	... <i>Donald Glover és el creador d'Atlanta.</i>
	Enunciats amb valor cognoscitiu diferent
Enunciats que poden diferir de valor de veritat	

Taula 8. Més conseqüències de la teoria del primer Russell

Frege ho resol de la següent manera:

Els enunciats a la **Taula 8** només poden diferir en valor de veritat si les interpretem *de dicto*.

Interpretada *de re*, la primera expressió només diu que *de* l'actor que interpreta en Troy a *Community*, jo crec que és el creador d'*Atlanta*.

La noció de **proposició singular és apropiada per interpretar les atribucions de re** de les actituds proposicionals; però no permet tenir en compte les atribucions *de dicto*.

De re	De dicto
Sobre la <i>cosa</i> que expressen.	Sobre el que es <i>diu</i> .
Es refereix directament a l' <i>algú específic</i> que assenjala el predicat.	Només es té en compte el predicat expressat, que pot ser la <i>denotació</i> d'alguna cosa o un <i>concepte denotatiu</i> .

Taula 9. De re i de dicto segons el primer Russell

La distinció *de re/de dicto* s'aplica també en:

Altres verbs d'actitud proposicional	Jo vaig dir que...	... l'actor que interpreta en Troy a Community és el creador d'Atlanta.		
		... Donald Glover és el creador d'Atlanta.		
Operadors modals	El número de planetes...	... és necessàriament major que...		...7.
	8...			

Taula 10. Altres aplicacions de la distinció entre *de re* i *de dicto* segons el primer Russell

3.2. El Segon Russell

Russell formula una nova teoria a *Sobre la denotació* (1905).

3.2.1. La teoria de les descripcions

Sintagmes nominals	Construccions lingüístiques que poden combinar-se amb un sintagma verbal.	
	Exemples:	Rosalía
		El creador d'Atlanta
		Tota persona
		Alguna enginyeria industrial

Taula 11. Definició de les proposicions segons Russell

Frege (i la lògica contemporània) i **Russell** difereixen en com *classificar* els SN.

	Frege	Russell
<i>Rosalía</i>	Termes singulars	Nom propi
<i>El creador d’Atlanta</i>		Expressions denotatives
<i>Tota persona</i>	Expressions quantificadores (<i>quantificador</i> + <i>predicat</i>)	
<i>Alguna enginyeria industrial</i>		

Taula 12. Classificació de SN segons Frege i Russell

Representació lògica dels enunciats segons **Frege**:

Tot <i>arbre</i> és una <i>planta</i> .	Per a tot <i>x</i> , si <i>x</i> és un <i>arbre</i> , aleshores <i>x</i> és una <i>planta</i> .
Algun <i>novel·lista</i> és partidari de la <i>democràcia</i> .	Existeix almenys un <i>x</i> tal que <i>x</i> és <i>novel·lista</i> i <i>x</i> és partidari de la <i>democràcia</i> .

Taula 13. Representació lògica dels enunciats segons Russell

Ni *tot arbre* ni *algun novel·lista* tenen correlació lingüística a les oracions a la dreta de la **Taula 13**; el seu paper sintàctic no queda reflectit a l'estructura de les proposicions de l'esquerra. **Frege**, per tant, **no es pregunta quin és el sentit o referència** de *tot arbre* ni *algun novel·lista*.

D'altra banda, el seu compromís amb el **Principi de Transparència Estructural del Llenguatge** fa que el primer **Russell** confereixi als SN una *unitat* sintàctica i semàntica.

El **Russell** de la **teoria de les descripcions** abandona el Principi i *nega la unitat semàntica de les expressions denotatives*.

Descripcions definides	<i>Símbols incomplets.</i> Expressió denotativa que comença amb <i>el</i> o <i>la</i> . Només se'n pot especificar el significat mitjançant:
Descripcions contextuals	<i>S'hi especifica què signifiquen els enunciats on apareixen.</i>

Taula 14. Representació lògica dels enunciats segons Russell

El **F** és **G** significa que:

1. **Almenys** hi ha un **F**
 2. Hi ha **com a molt** un **F**
 3. **Tot F** és **G**
- } *Hi ha un únic F*

Donat el **Principi del Terç Exclòs** i que

L'actual rei de França és calb.

És **falsa**, la següent descripció haurà de ser **vertadera**:

L'actual rei de França no és calb.

La **teoria de les descripcions** ofereix interpretacions que fan que sigui **vertadera**:

<i>No és el cas que hi hagi un únic rei de França i que tot rei de França sigui calb.</i>	<i>Hi ha un únic rei de França i, per a tota persona que sigui rei de França, aquesta persona no és calba.</i>
Quan s'interpreta així, es té una aparició secundària de la descripció definida.	Quan s'interpreta així, es té una aparició primària de la descripció definida.

Taula 15. Interpretacions de descripcions segons Russell

Són, doncs, interpretacions *ambigües*; això també es dona en altres operadors, com ara *necessàriament* o *creure que*. En aquest cas, prové del fet que la negació pot tenir més o menys abast que la descripció.

L'**ambigüitat de rel/de dicto** s'explica de manera anàloga:

Jo crec que l'actor que interpreta en Troy a Community és el creador d'Atlanta.

S'interpreta:

De re	De dicto
<i>Jo crec que hi ha un únic actor que interpreta en Troy a Community i que aquesta persona és el creador d'Atlanta.</i>	<i>Hi ha un únic actor que representa en Troy a Community i, per a tot actor que interpreti en Troy a Community, jo crec</i>

	que aquesta persona és el creador d'Atlanta.
--	--

Taula 16. Interpretacions de de re/de dicto segons Russell

3.2.2. Noms lògicament propis

La **teoria de les descripcions** permet assignar *significat* (diferent) a:

El superheroï més famós de Metròpolis pot volar.

El periodista més tímid del Daily Planet pot volar.

Això ens permet explicar com podem assignar *valor de veritat* (diferent) a:

Jo crec que...	...el superheroï més famós de Metròpolis...	... pot volar.
	...el periodista més tímid del Daily Planet...	

Taula 17. Descripcions diferents en la teoria de Russell

Però sembla que les **oracions amb noms sense denotació** segueixen *sense tenir significat* i que, per tant, els enuncisats que les utilitzin siguin encara *falsos*:

Jo crec que...	...Superman pot volar.
	...Superman és més alt que Joe Biden.
	...Superman existeix.
	...Superman no existeix.
	Enunciats sense valor de veritat ni significat
Enunciats falsos	

Taula 18. Conseqüències reincidentes de la teoria de Russell

En principi, sembla que *entenem* enuncisats com:

Homer va existir.

Homer no va existir.

Encara que **no en coneguem el valor de veritat**.

Però si el **significat d'Homer** depèn de l'objecte denotat, aleshores la pròpia **existència d'Homer és condició necessària** perquè ambdós enuncisats tinguin significat i, per tant, els *puguem entendre*.

I com expliquem la *intuïció* que

Superman va néixer al planeta Krypton.

Clark Kent va néixer al planeta Krypton.

Expressen **proposicions diferents**?

Si expressen la mateixa proposició singular, tampoc podem explicar les possibles diferències en el valor de veritat que s'interpreten *de dicto*:

Jo crec que...	... <i>Superman</i>va néixer al planeta Krypton.
	... <i>Clark Kent</i> ...	

Taula 19. Proposicions diferents en la teoria de Russell

La solució de **Russell** consisteix en defensar que els presumptes **noms propis usals són en realitat descripcions definides encobertes**; aleshores es pot aplicar la *tesi de Frege* que **la existència és un concepte de segon ordre**.

Associem **descripcions definides diferents a cada nom propi**, encara que dos noms propis diferents *puguin denotar el mateix objecte*.

Significa això que no hi ha noms propis al llenguatge?

N'hi ha, però la categoria és molt restringida: **només inclou noms lògicament propis**. Només aquests poden formar part d'enunciats que expressen proposicions singulars.

*Si **a** és un **nom lògicament propi**, aleshores qui l'usi ha de saber amb certesa que **té denotació**.*

Així, no té sentit preguntar-se per l'existència de la denotació d'un nom lògicament propi.

*Si **b** és un **nom lògicament propi** que denota el mateix que **a**, qui utilitzi **b** ha de saber que **a i b denoten el mateix**.*

Per tant:

$a \dots$	$\dots \text{és } F.$
$b \dots$	
Mateixa proposició	

Taula 20. Proposicions iguals en la teoria del primer Russell

Hi ha **dos tipus d'entitat de les quals tenim coneixement**:

	Coses	Veritats
Kant	El coneixement de les <i>coses depèn</i> del de les veritats.	
Russell	El coneixement de les <i>veritats depèn</i> del de les coses.	

Taula 21. Entitats de les quals tenim coneixement i relació segons Kant i Russell

El **coneixement per contacte** és un *coneixement de coses* que té lloc sense mediació de **cap judici**. És el **fonament del qual depèn tot** altre coneixement.

El **coneixement per descripció** és un *coneixement de coses* que sí que **depèn del coneixement** de certes veritats.

*El subjecte **S** coneix per descripció la entitat **x** si i només si² hi ha alguna propietat **F** tal que **x** és l'única entitat que és **F** i **S** sap que **x** és l'única propietat que és **F**.*

Tenim aquests coneixement de:

Coneixement per contacte	Coneixement per descripció
Dades sensorials	La resta?
Universals bàsics	
El jo	

Taula 22. Sobre què es té coneixement segons Russell

Un **nom lògicament propi** només pot *denotar* allò del que tinguem **coneixement per contacte**.

Principi del Coneixement per Contacte
<i>Tota proposició que podem comprendre es compon completament per constituents que coneixem per contacte.</i>

Taula 23. Principi del Coneixement per Contacte de Russell

3.3. Crítiques a la teoria

Veurem dues crítiques a la *teoria de les descripcions de Russell*.

3.3.1. La crítica de Strawson: pressuposició i referència

Retornem a:

Principi del Terç Exclòs
<i>Per a tot enunciat, o bé l'enunciat o bé la seva negació és vertader.</i>

Taula 23. Principi del Terç Exclòs

Assumim que

*L'actual rei de França **és** calb.*

És **falsa**. Per tant, la següent descripció haurà de ser **vertadera**:

*L'actual rei de França **no és** calb.*

Però **com pot ser la primera oració falsa**? Almenys és *estranya*:

² Si i només si és el significat desplegat de *syss*.

1. És natural considerar *l'actual rei de França* com a un terme singular que, per tant, tindrà com a funció *denotar un individu*.
2. Però *no hi ha cap individu* denotat per *l'actual rei de França*.

Sembla que podem cometre dos tipus d'error diferents en proferir *t és F*:

1. Quan *t no és F*, *t és F* és **fals**.
2. Quan *t no té denotació*, la proferència **pot qualificar-se d'incorrecta** en un sentit diferent.

Si no hi ha alguna cosa determinada de la qual s'afirma, amb certesa o falsedat, que és *F*, la qüestió de veritat o falsedat de l'enunciat **no arriba a plantejar-se**. Per tant, l'enunciat **no té valor de veritat**.

- i) Si quan *t no té denotació* diem que *t és F* és **fals**, sembla que el que hi hagi una entitat denotada per *t* és part del *contingut asseverat*.
- ii) Si diem que *t és F no té valor de veritat*, que hi *hagi una entitat* denotada per *t* estarà *pressuposat* per l'enunciat.

Segons **Strawson**:

L'enunciat <i>A</i> pressuposa l'enunciat <i>B</i> si i només si en cas que <i>B</i> no sigui vertadera <i>A</i> no té valor de veritat.	
L'existència d'enunciats pressuposats però falsos implica l'existència d'enunciats sense valor de veritat i, per tant l' incompliment del Principi del Terç Exclòs .	Strawson no pretén desenvolupar un llenguatge lògicament perfecte , així que no li preocupa aquest incompliment.

Taula 24. Conclusió de la crítica de Strawson

3.3.2. La crítica de Donnellan: usos atributius i referencials

Segons **Donnellan**, existeixen **dos usos diferents de les descripcions definides**:

Usos atributius	Usos referencials
Usem atributivament la descripció definida <i>e/ F</i> quan parlem sobre qualsevol que sigui l'únic objecte que és <i>F</i> .	Usem referencialment la descripció definida <i>e/ F</i> quan parlem sobre un objecte del qual creiem que és l'únic <i>F</i> , ho sigui o no.
Els usos atributius de les descripcions definides queden perfectament explicats per la teoria de les descripcions.	La teoria de les descripcions no explica els usos referencials de les descripcions definides.

<p>El que <i>determina</i> si un ús de una descripció definida és atributiva o referencial són les intencions de qui parla.</p>
--

Taula 25. Usos atributius i referencials de les descripcions segons Donellan

Un exemple d'ús **referencial** és:

L'assassí de Robinson està inquiet.

També considera que **Strawson s'equivoca** en dir que si hi ha un únic *F*, aleshores *E*/
F és *G* no té valor de veritat.

Kripke: referència directa i externalisme lingüístic

Professor: Josep Macià Fàbrega (ioseph.macia@ub.edu)

4.1. Preliminars: la Teoria del Cúmul

Searle distingeix dues famílies de teories sobre el **significat dels noms propis**:

Teories del sentit	Teories del no-sentit
Concepció descriptivista de <i>Frege</i> ; <i>Russell</i> de la teoria de les descripcions.	<i>Plató</i> , <i>Mill</i> , primer <i>Russell</i> , primer <i>Wittgenstein</i> .
Cada nom propi és equivalent a una descripció definida, la qual fa explícit el sentit del nom.	El significat d'un nom propi s'esgota en la seva denominació.
El sentit és un valor semàntic essencial del nom, però la referència no ho és.	Nombrar és diferent i anterior a descriure.

Taula 26. Famílies de teories sobre el significat dels noms propis segons Searle

Les **teories descriptivistes** presenten certs *avantatges*:

Expliquen l' aparició dels nom propis en <i>enunciats</i> :	...d' <i>identitat</i> que tenen <i>valors informatius</i> .
	... <i>existencials</i> .
Atribueixen significat als nombres propis que <i>no tenen denotació</i> .	

Taula 27. Avantatges de les teories descriptivistes

Tenen un *desavantatge* (o, el que és el mateix, les **teories del no-sentit** tenen un *avantatge*): si el nom propi **a** fos **equivalent** a la descripció definida el **F**, l'enunciat **a és F** hauria de ser una **veritat analítica**.

Searle proposa una **modificació de les teories descriptivistes** que els permetria superar aquesta *objecció*:

Teoria del Cúmul	
El significat d'un nom propi és un conjunt de descripcions definides usualment associades amb el nom .	
No vol dir que el <i>nom</i> i la <i>disjunció</i> de totes aquestes descripcions siguin sinònims.	
Qualsevol <i>descripció definida</i> que associem amb un <i>nom propi</i> pot ser	L' enunciat d'identitat format pel <i>nom propi</i> i la <i>disjunció</i> de totes aquestes

falsa en la seva denotació , però no poden ser-ho totes ahora .	descripcions sí que és una veritat analítica .
---	---

Taula 28. Teoria del Cúmul de Searle

La **Teoria del Cúmul** conserva els **avantatges** de les teories tradicionals, i n'afegeix:

Expliquen l' aparició dels nom propis en <i>enunciats</i> :	...d' <i>identitat que tenen valors informatius</i> .
	... <i>existencials</i> .
Atribueixen significat als nombres propis que <i>no tenen denotació</i> .	
D'ella se segueix que <i>no hi ha criteris estrictes</i> per a l'aplicació dels noms propis , la qual cosa explica que no siguin prescindibles .	
Explica <i>com queda determinada</i> la referència d'un nom propi .	

Taula 27. Avantatges de la Teoria del Cúmul

4.1.1. Crítica de Kripke a la Teoria del Cúmul

La crítica de **Kripke** de la **Teoria del Cúmul** es basa en la *distinció* entre:

Veritats a priori	Veritats necessàries
Poden conèixer-se independentment de l'experiència.	Veritables sigui com sigui el món.

Taula 28. Distinció entre veritats criticada per Kripke

La distinció entre veritats *a priori* i *a posteriori* és **epistemològica**.

Veritats a posteriori	Veritats contingents
Només poden conèixer-se mitjançant l' experiència .	Veritables o falses depenent de com sigui el món.

Taula 29. Distinció entre les veritats restants

La distinció entre veritats *necessàries* i *contingents* és **metafísica**.

Veritats analítiques	
Veritats <i>a priori</i>	Veritats necessàries

Taula 30. Composició de les veritats analítiques segons Kripke

Per Kripke, les **veritats analítiques** són *ahora a priori i necessàries*. **També** existeixen:

Veritats contingents <i>a priori</i>	Veritats necessàries <i>a posteriori</i>
<i>Estic aquí.</i>	<i>Hèssper és Fòsfor.</i>
	<i>Joe Biden és humà.</i>
	<i>La mare de l'Eduard és l'Eulàlia.</i>

	<i>Aquesta taula està feta de fusta.</i>
	<i>Les balenes són mamífers.</i>
	<i>L'aigua és H₂O.</i>

Taula 31. Altres combinacions de veritats en enunciats

4.2. La teoria de Kripke

Les **condicions de veritat** d'un enunciat són aquelles on *es compliria allò que diu*. Una **condició** és una forma com podria ser el món, que identifiquem com a **món possible**.

Les condicions de veritat són el conjunt de mons possibles on l'enunciat és cert.

Sigui: **NN** un nom propi

H una persona parlant

F el cúmul de propietat que *H* creu que *NN* té

Satisfereix ponderadament F és tenir les *propietats expressades* pels predicats del cúmul en qualitat i quantitat suficient perquè *existeixi NN*.

Segons Kripke, la **teoria descriptivista** afirma:

1	H creu que una o algunes de les propietats de F seleccionen un únic individu.
2	Per a tot objecte x , NN refereix a x si i només si x és l'únic objecte que satisfà F .
3	L'enunciat <i>Si NN existeix, aleshores NN satisfà F</i> és conegut a priori per H .
4	L'enunciat <i>Si NN existeix, aleshores NN satisfà F</i> expressa una veritat necessària.

Taula 32. Refutacions de les quatre afirmacions de la teoria descriptivista per Kripke

A més, s'ha d'imposar una **condició de no circularitat** sobre **F**:

Les propietats de **F** rellevants per a la *identificació del referent* no han de pressuposar el conceptes de referència.

Hem caracteritzat la versió usual de la teoria descriptivista; existeix una versió més dèbil:

Teoria descriptivista	
Versió usual (o forta)	Versió dèbil
El significat d'un nom propi ve donat per descripcions definides .	Les descripcions pertinents només fixen la referència del nom propi , sense que es pretengui que hi comparteixin el significat.

Taula 33. Versions de la teoria descriptivista segons Kripke

A la **versió dèbil** podem estipular que *Julius* és l'inventor de la **cremallera sense convertir en sinònims Julius i l'inventor de la cremallera**.

La versió dèbil **no es compromet** amb algunes de les **afirmacions** anteriors:

4	Si <i>Julius existeix</i> , aleshores <i>Julius és l'inventor de la cremallera</i> no expressa una veritat necessària .
3 (en general)	Només una persona que estipula que <i>Julius</i> es refereix a l'inventor de la cremallera sap a priori que l'enunciat <i>Julius és l'inventor de la cremallera</i> és vertader.

Taula 34. Incompliments de la versió dèbil de les afirmacions de la teoria descriptivista

Kripke refuta totes quatre afirmacions de la teoria descriptivista recolzant-se en les **dades intuïtives** sobre *com apliquem el concepte de referir* o *com aplicaríem certes situacions contrafàctiques*.

1	Sovint utilitzem noms propis sense creure que disposem de descripcions que individualitzin el referent.	
	<i>Exemple</i>	La majoria de la gent només sap que <i>Feynman</i> va ser un físic prestigiós.
2	Hi ha casos on les dues direccions del bicondicional són falses.	
	<i>Exemple</i>	<i>Gödel</i> seguiria referint a Gödel fins i tot encara que resultés no ser el descobridor de la incompleció de l'aritmètica.
3	El nostre coneixement que els referents de <i>Plató</i> o <i>Aristòtil</i> tenen les propietats expressades per les descripcions definides generalment vinculades amb ells és clarament empíric.	
4	<i>Julius</i> és un designador rígid (la seva referència és la mateixa en tot món possible). <i>L'inventor de la cremallera</i> , no.	

Taula 35. Refutacions de les quatre afirmacions de la teoria descriptivista per Kripke

Poden tenir **interpretacions tant de re com de dicto** de les **descripcions definides**. Dels **noms propis**, però, només podem tenir una **interpretació de re**.

	<i>De re</i>	<i>De dicto</i>
Descripcions definides	X	X
Noms propis	X	

Taula 36. Interpretacions de re i de dicto

Les **teories de la referència directa** són les *teories de significat dels noms propis* contràries a les **teories descriptivistes**.

Teories descriptivistes	Teories de referència directa
--------------------------------	--------------------------------------

Oposades a les <i>teories de referència directa</i> .	La connexió dels <i>noms propis</i> amb la seva <i>referència</i> no està mitjançada per cap altra entitat .
---	---

Taula 37. Teories oposades

Les **teories de referència directa** tenen algunes *formulacions més precises*:

1	El significat d'un nom propi s'esgota en la seva referència .
2	La <i>contribució</i> d'un nom propi al significat dels enunciats on pot aparèixer és la seva referència .
3	La <i>contribució</i> d'un nom propi al <i>significat</i> dels enunciats més simples on pot aparèixer és la seva <i>referència</i> .
4	La <i>contribució</i> d'un nom propi al <i>significat</i> dels enunciats més simples i dels enunciats modals més simples on pot aparèixer és la seva <i>referència</i> .

Taula 38. Formulacions precises de les teories de referència directa

Les tesis **1 i 2 són les més fortes** amb els quals es podria comprometre algú que defensés la teoria; però **Kripke només es compromet amb la 3 i la 4**.

4.3. Teoria causal de la referència

Entre els *avantatges* de les **teories descriptivistes** es troba *com queda determinada la referència d'un nom propi*: els noms propis denoten la identitat inequívocament descrita per les descripcions definides que hi estan vinculades. En aquest sentit, la funció referencial dels noms propis és dependent de la funció predicativa dels predicats.

La *explicació alternativa* de Kripke es coneix com la **teoria causal de referència**. Ell mateix adverteix que és un model molt idealitzat del que passa en realitat.

Hi ha **dos moments clau en la història de l'ús d'un nom propi**:

Baptisme inicial	Episodis de transmissió
La primera persona usuària de NN fixa la seva referència ostensivament o mitjançant una descripció definida .	Una persona rep el nom d'una altra i l'usa per referir el mateix individu. Es forma una cadena de comunicació .

Taula 39. Moments clau en la història de l'ús d'un nom propi

Normalment hi haurà **més d'una cadena de comunicació**.

L'ús de **NN** per part d'una *persona* situada a un **extrem** de la cadena està **connectat causalment** amb l'ús de **NN** per part de la *persona* que el va **rebre**.

Cadenes causals de comunicació

Els noms propis estan connectats amb els seus referents mitjançant cadenes causals de comunicació.	
Aquesta connexió pot donar-se encara que es desconegui el referent del nom.	L'existència de la cadena apropiada garanteix que es doni la connexió .
Una cadena causal és apropiada quan <i>cada persona pretén utilitzar el nom amb la mateixa referència amb la qual l'ha usat l'anterior.</i>	

Taula 40. Cadenes causals de comunicació

Kripke adverteix que la seva teoria **no pretén oferir un anàlisi reductiu** de la noció de *referència*. Tant el **baptisme inicial** com els **episodis de transmissió** estan caracteritzats en termes d'**actes de referir**.

La **referència** de les paraules *no s'estableix només en virtut d'allò que pensem*.

Conseqüentment, la teoria causal de la referència és **externalista**.

Estableix *condicions necessàries* per a que un **nom propi refereixi a un individu...** però *no són suficients*.

1. Marco Polo escolta el nom **Madagascar** i el repeteix amb la **intenció de referir-se al mateix** que es referien els nadius.
 - a. Però creu **erròniament** que el seu referent és una *illa*.
2. Hi ha una **connexió causal** entre **Madagascar** i el seu *referent original*, però el referent de *Madagascar* és, de fet, una *illa*.

És necessari, doncs, afegir una **estipulació que no hi ha hagut errors en la cadena causal**. Amb això les condicions especificades per la teoria són *suficients*.

4.4. L'externisme de Putnam

Kripke argumenta que *algunes de les característiques* que atribueix als noms són **compartides pels termes de classe natural**.

Putnam defensava coetàniament idees molt similars sobre això.

Termes de classe natural	
Termes incomptables que refereixen substàncies :	<i>Aigua, or...</i>
Noms comuns que refereixen espècies :	<i>Tigre, cavall...</i>
Termes que refereixen fenòmens naturals :	<i>Calor, llum...</i>
Alguns adjectius derivats dels termes anteriors:	<i>Calent, vermell...</i>

Taula 41. Termes de classe natural segons Kripke

Es determina la seva **referència** hi ha dos mètodes (que, de fet, són el mateix):

Mostres paradigmàtiques	<i>Es prenen entre una i diverses mostres de la cosa i se'n busquen trets distintius o comuns entre ells.</i>	
	<i>Aplicat a:</i>	Termes que refereixen substàncies
		Termes que refereixen espècies
Sensacions	<i>Es fixa a través de la propietat contingent del fenomen que és produir cert tipus de sensacions.</i>	
	<i>Aplicat a:</i>	Termes que refereixen fenòmens naturals
		Adjectius derivats

Taula 42. Determinació de la referència dels termes de classe natural segons Kripke

L'aigua és H₂O és una **identitat a posteriori** però **necessària**.

A posteriori: Coneixem la *composició química* de l'aigua gràcies al desenvolupament de *teories empíriques*.

Necessària: l'aigua té aquesta *composició química* en *tot món possible* on existeix.

Aleshores per què **identitats formades per dos designadors rígids** són **contingents**?

Hèssper és Fòsfor

Segons Kripke, perquè hi ha **algun món possible** on descobrim que el cos celeste que veiem al matí és *diferent* que el que veiem per la tarda.

Contingut mental	
<i>Ampli</i>	<i>Estret</i>
Individualitzat a través d' entitats externes a la ment.	Individualitzat a través d' entitats subjectives internes a la ment a les quals el subjecte té accés introspectiu prioritari.

Taula 43. Tipus de contingut mental

Putnam intenta demostrar que **dues tesis sobre el significat** tradicionalment considerades vertaderes són en realitat **incompatibles**.

Conèixer el significat d'un terme és estar en	El subjecte x coneix el significat de l'expressió A i el subjecte y coneix el significat de l'expressió B .	A i B tenen el mateix significat
--	---	---

cert estat psicològic de contingut estret .	Els continguts mentals estrets de x i y rellevants en relació a les expressions són els mateixos.	
El significat d'un terme en determina l' extensió .		

Taula 44. Tesis sobre el significat incompatibles segons Putman

En lloc d'aigua, a la *Terra Bessona* hi ha un líquid indistingible d'ella per les seves característiques superficials, però amb una composició química XYZ en lloc d'H₂O.

L'*Òscar* i l'*Òscar Bessó* viuen abans del desenvolupament de la química i associen amb la paraula *aigua* exactament les mateixes creences individuals de manera estreta.

L'extensió d'*aigua* quan l'*Òscar* profereix aquesta paraula és diferent de la que té quan la profereix l'*Òscar Bessó*.

Però segons les **tesis sobre el significat** anteriors, l'extensió és la mateixa.

Primera tesi: el significat d'*aigua* quan l'*Òscar* profereix aquesta paraula no difereix del que té quan la profereix l'*Òscar Bessó*.

Segona tesi: per tant, l'extensió d'*aigua* quan l'*Òscar* profereix aquesta paraula és la mateixa que té que quan la profereix l'*Òscar Bessó*.

Putnam considera que la millor solució a aquest dilema és **mantenir la segona tesi tradicional i renunciar a la primera**.

L'argument de la *Terra Bessona* mostra que la diferència entre propietats *extrínseques als subjectes* són rellevants a l'hora d'individualitzar el significat de les paraules que utilitzen. Per tant, **el significat va més enllà** d'allò introspectivament accessible al subjecte: **no està al cap**.

Se li plantegen diverses **objeccions**:

És més fàcil renunciar la segona tesi .	Ja l'infringeixen els deítics (<i>jo, avui, aquí</i>). Potser <i>aigua</i> siguin un deíctic.	
	Però en el cas dels deítics, coneixem suficientment el context de la proferència.	
Potser <i>aigua</i> té sempre la mateixa referència: una referència disjuntiva , com <i>jade</i> .	Però <i>jade</i> va adquirir el seu significat a través del contacte indiferenciat de dues substàncies diferents .	

Taula 44. Objecions al tracte de les tesis sobre el significat de Putnam

4.5. L'externalisme de Burge

Una de les **conseqüència de renunciar a la primera tesi** és que els *continguts mentals estrets* que associem a les expressions **A** i **B** poden ser els mateixos sense que **A** i **B** tinguin el mateix significat.

Externalisme semàntic	Internalisme semàntic
<i>Kripke, Putnam</i>	El significat pot ser individualitzat recurrent exclusivament a entitats subjectives internes .
En la individualització del significat intervenen essencialment entitats externes a la ment.	

Taula 45. Externalisme i internalisme semàntic

Aquesta distinció concerneix a les **proposicions** concebudes des d'un punt de vista **semàntic** i com a **continguts mentals**.

Externalisme psicològic	Internalisme psicològic
En la individualització del contingut mental intervenen essencialment entitats externes a la ment.	El contingut mental pot ser individualitzat recurrent exclusivament a entitats subjectives internes .
El <i>contingut mental</i> és ampli .	El <i>contingut mental</i> és estret .

Taula 46. Externalisme i internalisme psicològic

Podem entendre les caracteritzacions de l'**externalisme** i l'**internalisme** com si estiguessin *relativitzades a expressions i conceptes específics*. Però no és l'habitual.

Encara que les intuïcions que **Kripke** i **Putnam** posen en manifest permetien **refutar només l'internalisme semàntic**, és raonable aplicar-les **també contra l'internalisme psicològic**.

Quasi totes les dades a favor de la tesi que l'Òscar i l'Òscar Bessó utilitzen la paraula *aigua* amb **significats diferents** recolzen també la tesi que l'Òscar i l'Òscar Bessó tenen **estats mentals diferents** quan pensen en H_2O i XYZ.

Burge sí que apel·la a les institucions **externalistes** per **criticar** explícitament l'**internalisme psicològic**.

Individualisme	Antiindividualisme
<i>Internalisme</i>	<i>Externalisme</i>

Taula 47. Externalisme i internalisme renombrats per Burge

Ho exemplifica:

1. L'**artritis** és el nom de certes **inflamacions de les articulacions**.
2. Jo crec erròniament que certs **dolors musculars** poden ser casos d'**artritis**.

3. A la *Terra Bessona* es fa servir la paraula **artritis** com jo crec que s'utilitza.

4. Tant jo com la *jo Bessona* estem disposades a dir:

*Tinc **artritis** a la cuixa.*

I tenim **estats mentals** que aquells que parlen el seu llenguatge descriurién dient que creiem que *tenim **artritis** a la cuixa.*

5. Per tant, els **continguts mentals estrets** que tenim jo i la *jo Bessona* són **indistingibles**.

a. Però quan jo crec que tinc **artritis** **no estic pensant el mateix que creu** la *jo Bessona* quan té la creença anàloga.

Per tant, l'**internalisme psicològic** és **fals**.

b. Obtindrem un resultat similar amb el **significat**: la paraula **artritis** té significats **diferents** al meu llenguatge i el de la *jo Bessona*.

L'**argument de Burge** aporta dues *novetats destacables*:

1	Posa més nítidament en relleu la contribució de l'entorn social , no només del físic, a:	La determinació del significat de les paraules.
		El contingut de les actituds proposicionals .
2	La classe d'expressions el significat de les quals està determinat per factors externs a la persona parlant és major del que es podria pensar.	

Taula 48. Novetats destacables de Burge

Putnam diu:

*Moltes persones saben que els **oms** i els **faigs** són tipus d'**arbres diferents**, però **no saben quina diferència** hi ha entre ells.*

Tot i així, aquestes persones **no volen dir el mateix** quan diuen **oms** i **faigs**, perquè en la seva **comunitat lingüística** **oms** i **faigs** tenen **significats diferents**.

Com pot ser que una persona que fa servir competentment el llenguatge utilitzi certes paraules amb un significat diferent del que creu que tenen?	
Aquest tipus de diferències respecte una determinada expressió A són compatibles amb l'ús de del llenguatge perquè en la nostra comunitat lingüística hi ha parlants que no les tenen .	
Per exemple, hi ha persones expertes que saben què és realment l'artritis, i d'altres que poden distingir els oms dels faigs.	Quan la resta de persones parlants fem servir aquests termes el que fem és deferir implícitament al criteri d'aquestes persones expertes.

Taula 49. Significats i especialistes segons Putnam

Putnam defensa aquesta concepció del coneixement del significat i formula:

Hipòtesi de la <i>Universitat de la Divisió del Treball Lingüístic</i>
Tota comunitat lingüística té almenys alguns termes per als quals hi ha criteris d'aplicació que només són coneguts per un subconjunt de les persones parlants, de manera que l'ús d'aquests termes per part de la resta de parlants depèn d'una cooperació estructurada amb aquells que coneixen els criteris.

Taula 50. Hipòtesi de la Universitat de la Divisió del Treball Lingüístic